

Vrouwelijke Indische In'tvelds (VIII). Het gezin van Cornelia Louisa In'tveld en Louis Bernard van Polanen Petel

Adriaan P. Intveld

Inleiding

In dit artikel wordt ingegaan op het gezin van Cornelia Louisa In'tveld en Louis Bernard van Polanen Petel. Louis Auguste Jean Petel [de Vaugarny], de vader van Louis Bernard van Polanen Petel, was afkomstig uit Bretagne. Ook zijn moeder, Sarah Johanna van Polanen, was in Frankrijk geboren, maar zij was van Nederlandse afkomst. Beiden waren eigenaar van particuliere landen op Java.

Sarah Johanna van Polanen

Louis Auguste Jean Petel

Familiewapen Van Polanen Petel¹

Zes van de acht kinderen uit het huwelijk tussen Cornelia Louisa en Louis Bernard zouden de volwassen leeftijd bereiken. Al hun zonen gingen werken in de cultures. Een van hen (George) kwam op tragische wijze om het leven.

Fragmentgenealogie

CORNELIA LOUISA IN'TVELD, geb. Benkoelen 11 april 1832 (dr. van Jacobus Frederik In'tveld en Maria Barthelemy),² overl. Batavia 17 nov. 1874,³ tr. Padang 23 okt. 1852⁴ LOUIS BERNARD VAN POLANEN PETEL,⁵ geb. Batavia 19 nov. 1820 en ged. ald. 14 april 1822, geëmployeerde bij de directie der civiele magazijnen, ter beschikking gesteld van de Gouverneur van Sumatra's Westkust 1841, controleur 3e klasse 1843, overgeplaatst naar de Danaudistricten (Padangse Bovenlanden) 1847, controleur 2e klasse 1848, controleur 1e klasse te Sinkel (Tapanoeli)

Memorie

21

Memorie van aangifte van
het recht van Successie van de
nabijwoning van Hijlen Cornelia
Louisa In'tveld -

N. 539
15 April 1874
1874
1874
1874

Ondergetekende L. B. van Polanen Petel
in hoedanigheid van echtgenoot van zijlen
Cornelia Louisa In'tveld, op den 17 November 1874
te Batavia ~~afgetekend~~ ^{afgetekend} verleden verleden
onder aanbed, van eede, dat de overledene gene
goederen bezittingen, heeft nagehouden, daarom
volgens het voorgescreven bij de ordonnantie
d. 24 Februari 1836, het recht van Successie
Leid. rechten worden verlaan. -

Polo. Gading 13 April 1875
Louis Bernard van Polanen Petel.

met mededinging
van G. W. H. H. H. H.

Memorie van aangifte voor successierecht over de boedel van Cornelia Louisa In'tveld,
gedaan door de weduwnaar Louis Bernard van Polanen Petel, Batavia 13 april 1875⁶

1855, overgeplaatst naar het district Batipoe in de X Kotta's (Padangse Bovenlanden) 1857, assistent-resident van Airbangis en Rau 1857, assistent-resident van Tanah Datar (Padangse Bovenlanden) 1859, twee jaar verlof naar Nederland 1861, met zijn gezin wonende te Maastricht van 21 sept. 1862 tot 21 nov. 1863,⁷ assistent-resident van Tanah Datar 1864, overgeplaatst naar Priaman 1865, notaris ald. 1866, overgeplaatst naar Limapoeloh (Padangse Bovenlanden) 1868, tevens vendumeester ald., eervol ontslag 1871,⁸ overl. Batavia 9 sept. 1883, zn. van Louis Auguste Jean Petel de Vaugarny en Sarah Johanna van Polanen, hij hertr. 2e Meester Cornelis 24 juli 1883 LAUW TJOE NIO (Chinese vrouw), ook genaamd CELESTINE DE L'EST.

Uit dit huwelijk:⁹

1. FREDERIK VAN POLANEN PETEL, geb. Padang 1 aug. 1853,¹⁰ overl. [onbekend].¹¹
2. LOUIS VAN POLANEN PETEL, geb. Padang Pandjang (Sumatra's Westkust) 4 maart 1855, wonende te Deli (Oostkust van Sumatra) (1882), wonende te Boven Langkat (Oostkust van Sumatra) (1883-1884), administrateur onderneming Timbang (1886), overl. Rotterdam 13 aug. 1887.¹²
3. CORNELIA VAN POLANEN PETEL, geb. Singkel (Tapanoei) 24 nov. 1856,¹³ overl. Batavia 22 jan. 1877.

Heden overleed, ten onzen huize, onze geliefde
 nicht *Cornelia Louisa van Polanen Petel*, in
 den jeugdigen leeftijd van twintig jaren.
 T. B. IN 'T VELD.
 E. P. IN 'T VELD,
Tolson.
 BATAVIA, 22 Januarij 1877. (270)

Overlijdensbericht Cornelia van Polanen Petel in:
Bataviaasch Handelsblad van 26 jan. 1877

4. HELEN WILHELMINA VAN POLANEN PETEL, geb. Aijer Bangis (Sumatra's Westkust) 14 juli 1859, a/b van het s.s. "Prins Hendrik" vanuit Batavia naar Amsterdam vertrokken aangekomen te Genua 14 april 1894,¹⁴ a/b van het s.s. "Prins Marie" vanuit Amsterdam naar Batavia vertrokken 25 aug. 1894,¹⁵ overl. Batavia 20 juli 1902,¹⁶ begr. begraafplaats Tanah Abang te Batavia,¹⁷ tr. Soerabaja 15 nov. 1882 JOHAN GERARD CHARLES BOUMAN, geb. Rotterdam 18 febr. 1856, wonende te Soerabaja (1882-1890), secretaris tevens penningmeester park Simpang te Soerabaja (1883), secretaris schouwburg te Soerabaja (1886-1889), makelaar te Soerabaja (1899, 1908-1909), chef effectenkantoor Dunlop & Kolff te Soerabaja (1901-1904), wonende te Breda van 12 mei 1906 tot 22 juni 1906,¹⁸ overl. Genève 1 juni 1909, zn. van Aart Bouman en Charlotte Henriette Agatha ten Siethoff, hij hertr. Breda 20 juni 1906 MARGARETHA CORNELIA WILHELMINA NIEUWENHUIZEN.

In den nacht van 19 op 20 Juli overleed plotseling te
 BATAVIA mijne echtgenoot HELEN WILHELMINA
 VAN POLANEN PETEL.
 J. BOUMAN.
 SOERABAIA, 22 Juli 1902.
 Verhinderd bezoeken aftewachten. 5888

Overlijdensbericht Helen Wilhelmina van Polanen Petel in:
Bataviaasch Handelsblad van 26 juli 1902

Grafsteen Helen Wilhelmina van Polanen Petel,
 toestand 2019 (foto: Arnoud Haag)

5. ADRIAAN VAN POLANEN PETEL, geb. Fort Van der Capellen (Padangsche Bovenlanden) 8 jan. 1861, a/b van het s.s. "Sindoro" vanuit Batavia naar Deli vertrokken 12 april 1878,¹⁹ wonende te Deli (Oostkust van Sumatra) (1882), wonende te Boven Langkat (Oostkust van Sumatra) (1883-1885, 1889-1899), administrateur van de onderneming Meloewoeng bij Tjilatjap (Banjoemas) (1910-1922), idem van de ondernememing Tjilongkrang (1912-1913), a/b van het s.s. "Vondel" vanuit Batavia naar Amsterdam vertrokken 27 juli 1921,²⁰ a/b van het s.s. "Kawi" vanuit Rotterdam naar Batavia vertrokken 1 juli 1922,²¹ overl. Ambarawa 16 dec. 1944, herbegr. Nederlands ereveld Kalibanteng te Semarang, tr. Antwerpen 6 dec. 1902 (ingeschr. Tjilatjap 15 dec. 1910) CATHARINA VAN EECKHOVEN, geb. Antwerpen 17 april 1879, ingeschreven als inwoner van 's-Gravenhage komende vanuit Indonesië 12 dec. 1956, overl. 's-Gravenhage 17 okt. 1957, dr. van Petrus Adrianus van Eeckhoven en Maria Catharina Mauquoy.

Graf van Adriaan van Polanen Petel

6. ROGIER GERARD VAN POLANEN PETEL, geb. Fort Van der Capellen (Padangsche Bovenlanden) 8 jan. 1861 (tweeling met voorgaande), wonende te Deli (Oostkust van Sumatra) (1882, 1890), wonende te Boven Langkat (Oostkust van Sumatra) (1883-1885, 1893-1900), assistent van de onderneming Tandem Hilir (Boven Langkat) (1899-1900), overl. Boven Langkat (Oostkust van Sumatra) 13 mei 1900, begr. Bindjei.²²

Overlijdensbericht Rogier Gerard van Polanen Petel in:
De Sumatra Post van 14 mei 1900

7. GEORGE VAN POLANEN PETEL, geb. Maastricht 8 dec. 1862, employé van de onderneming Ngoepit bij Klaten (Soerakarta) (1901-1903), handelaar te Poerwakarta (Batavia) (1904-1910), employé van de suikeronderneming Seloredjo bij Djombang (Soerabaja) (1911-1914), suikeremployé (onderneming en of woonplaats niet genoemd) (1915-1916), administrateur van de onderneming Babira bij Pangkalan Brandan (Oostkust van Sumatra) (1917-1919), overl. Pangkalan Brandan (Oostkust van Sumatra) 3 jan. 1919, begr. ald. ²³, tr. Klaten (Soerakarta) 15 nov. 1899 JOHANNA MARIA SCHIFF, geb. Klaten (Soerakarta) 9 juli 1880, repatrieerde a/b van m.s. "Johan van Oldenbarnevelt" vanuit Tandjong Priok 14 nov. 1957, aank. Amsterdam 12 dec. 1957,²⁴ overl. Baarn 24 febr. 1973,²⁵ dr. van Daniël Severijn Schiff en de inlandse vrouw Dalem, zij hertr. 1e .. AUGUST PAUL VAN PRAAG, zij hertr. 2e Djombang 17 dec. 1927 FERNAND CHARLES LOUIS BAUME.

Bericht in *De Sumatra Post* van 4 januari 1919

Moord.

Gisterenmiddag omstreeks half 7 is de administrateur van de kleine onderneming „Babira" bij Pangkalan Brandan, de heer Van Polanen Petel, door 20 koelies in zijne woning aangevallen en zoodanig toegetakeld, dat hij eenige uren later overleed.

De aanleiding tot dezen laaghartigen moord is tot nu toe onbekend. De heer Van Polanen Petel, een man van 45 jaar en reeds zeer lang werkzaam in onze cultures, was de eenige Europeaan op de onderneming en fungeerde dus zoo te zeggen tegelijkertijd als administrateur en als assistent. Omstreeks half 7 zat hij in zijne schrijfkamer met gesloten deuren te werken, bezig met zijn administratie, toen ongeveer 20 Javaansche koelies het vertrek binnendrongen en hem van achteren aanvielen. Zij beweren, alleen met stokken te hebben geslagen, 't geen echter onmogelijk waar kan zijn, gezien de afgrijselijke wonden, welke den verslagene zijn toegebracht. De heer v. P.P. viel onder de slagen der koelies van zijn stoel, waarop de koelies

meenden, dat hij dood was, en heengingen. Intusschen was ook een vrouw, een contractante, op het geschreeuw van den aangevallene in de kamer gekomen. Zij plaatste zich 'tusschen de koelies en den administrateur om dezen te beschermen, met het gevolg, dat ook zij gewond werd. De aangevallene had om zijn chauffeur geroepen, die, binnenkomende, de revolvers in veiligheid bracht, vreezende, dat de koelies anders ook nog op hun slachtoffer zouden gaan schieten. Ziende, dat men hem niet zou toelaten, zijn meester te vervoeren, reed de chauffeur daarop met de auto naar Pangkalan-Brandan, vanwaar toen onmiddellijk een geneesheer en andere personen met hem naar Babira terugkeerden. Ook de gewapende politie werd gevaarschuw, was snel ter plaatse, greep terstond in en arresteerde de ongeveer twintig daders. Men vond den heer van Polanen Petel nog levend, vreeselijk kermend, en bracht hem, na eerst verbonden te zijn, naar het hospitaal te Pangkalan-Brandan, waar hij desavonds om half elf overleed. Voor zijn sterven heeft hij nog de namen van drie koelies, die aan den aanval deelnamen, kunnen noemen. De ongelukkige was overdekt met verschrikkelijke wonden.

8. ERNEST VAN POLANEN PETEL, geb. Fort Van der Capellen (Padangsche Bovenlanden) 25 jan. 1865,²⁶ overl. Pajacombo (Sumatra's Westkust) 28 maart 1871.

¹ Heraldische Databank van het Centraal Bureau voor Genealogie, nr. HREGNL021184. Wapenbeschrijving: Gevierendeeld: I in zilver drie zwarte wassenaars; II op zwart drie gouden plompenbladen; III in goud een zwarte, beurtelingsgekanteelde rechterschuinbalk; IV in zilver een zwarte leeuw.

² Zie ook *De Indische Navorscher* 17 (2004) 97-121, ald. 107-108.

³ Zie ook P.C. Bloys van Treslong Prins, *Genealogische en heraldische gedenkwaardigheden betreffende Europeanen op Java I* (1934), 102.

⁴ Burgerlijke Stand van Padang 1852, huwelijksakte nr. 9. Getuigen waren Frederic Schenck, in zijn betrekking van zwager (van de bruid), oud 32 jaar, ontvanger der tweede klasse ter Sumatra's Westkust, wonende te Padang en Victor Barthelemy, in zijn betrekking van oom (van de bruid), oud 41 jaar, controleur der tweede klasse, wonende te Kaijoetanam.

⁵ Geboren als Louis Bernard Petel. Bij gouvernementsbesluiten van 25 sept. 1836, nr. 83 en 7 sept. 1847, nr. 13 verkregen de echtelieden Louis Auguste Jean Petel [de Vaugarny] en Sarah Johanna van Polanen voor hun zes zonen vergunning zich te noemen en te schrijven Van Polanen Petel.

⁶ Centraal Bureau voor Genealogie, Oost-Indische Bronnen, registratiecode VIBDNI008493.

⁷ Regionaal Historisch Centrum Limburg, Bevolkingsregister Maastricht 1850-1860.

⁸ Stamboek van L.B. van Polanen Petel, Stamboeken Oost-Indische ambtenaren, inv.nr. 3097 (deel G), fol. 74.

⁹ Zie ook *De Indische Navorscher* 24 (2011) 133-172, ald. 161-162.

¹⁰ Burgerlijke Stand van Padang 1853, geboorteakte nr. 28. Getuigen waren Philipp Berliner, oud 33 jaar, van beroep officier van gezondheid der tweede klasse, in garnizoen te Padang en Frederic Schenck, oom van de geborene, oud ruim 32 jaar, van beroep controleur der tweede klasse ter Sumatra's Westkust, wonende te Padang.

¹¹ Waarschijnlijk overleden voordat hij volwassen werd. Is in ieder geval tien jaar geworden, want op 21 nov. 1863 toen het gezin Maastricht verliet was hij nog in leven. Zijn overlijden wordt niet vermeld in de *Regeringsalmanak*. Wellicht is hij op zee overleden.

¹² Burgerlijke Stand van Rotterdam 1887, overlijdensakte nr. 2662, met daarbij de aantekening 'wonende te Deli Ned. Indië'. *Regeringsalmanak* 1889, 398 vermeldt als plaats van overlijden Batoe Bahra (Oostkust van Sumatra), dit is dus onjuist.

¹³ In de *Regeringsalmanak* 1858, 518 wordt 6 december 1856 als haar geboortedatum opgegeven. In *De Oostpost: letterkundig, wetenschappelijk en commercieel nieuws- en advertentieblad* van 15 januari 1857 wordt echter duidelijk 24 november 1856 als

-
- geboortedatum opgegeven. Ook het bevolkingsregister Maastricht 1850-1860 vermeldt 24 november 1856. Om deze redenen is dus afgeweken van hetgeen in de *Regeringsalmanak* vermeld staat.
- ¹⁴ *Passagierslijsten 1889-1940: van/naar Oost-Indië en West-Indië* (via www.dortenzoeker.nl)
- ¹⁵ Ibidem.
- ¹⁶ Haar overlijden is bijgeschreven in het tweede bijregister van Soerabaja.
- ¹⁷ Zie ook *Inventory of tomb-stones Museum Taman Prasasti*, p. 725.
- ¹⁸ Brabants Historisch Informatie Centrum, Bevolkingsregister Breda 1900-1920.
- ¹⁹ Bericht in *Bataviaasch Handelsblad* van 12 april 1878.
- ²⁰ *Passagierslijsten 1889-1940: van/naar Oost-Indië en West-Indië* (via www.dortenzoeker.nl)
- ²¹ Ibidem.
- ²² E.J.C. Boutmy de Katzmann, *Grafschriften van Europeanen in Nederlandsch-Indië* (1993) [=BRP/6], pag. 51.
- ²³ Ibidem, pag. 71.
- ²⁴ Passagierslijsten repatriëring (1945 – 1964) (via www.igv.nl)
- ²⁵ Centraal Bureau voor Genealogie, persoonskaart Johanna Maria Schiff.
- ²⁶ Familiebericht in: *Sumatra Courant* van 4 febr. 1865. *Regeringsalmanak 1866*, 59 vermeldt dat hij geboren is op 25 juli 1865. Waarschijnlijk is dit een schrijffout en had dit 25 januari 1865 moeten zijn.